

prima instanță: V. Șchiopu,
instanța de apel: I. Grosu, A. Corcenco, D. Corolevski

dosarul nr. 2ra-1775/15

Î N C H E I E R E

16 septembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:
Președinte, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Dumitru Mardari

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Cuznețova Anna,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Annei Cuznețova împotriva Consiliului raional Ungheni cu privire la repunerea în termenul de prescripție și anularea hotărârii comisiei speciale pe problemele represărilor din cadrul Consiliului raional Ungheni,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 02 aprilie 2015, prin care a fost respins apelul declarat de către Cuznețova Anna și menținută hotărârea Judecătoriei Ungheni din 29 ianuarie 2015, prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a t ă:

La 04 iulie 2014, Cuznețova Anna a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului raional Ungheni cu privire la repunerea în termenul de prescripție și anularea hotărârii comisiei speciale pe problemele represărilor din cadrul Consiliului raional Ungheni.

În motivarea acțiunii a indicat că în anul 2014, s-a adresat cu cerere către Comisia specială pentru problemele represărilor a administrației publice locale Ungheni privind achitarea compensației bănești pentru bunurile confiscate în perioada represiunilor politice în temeiul art. 12 din Legea nr. 186-XVI din 29 iunie 2006, cu privire la modificarea și completarea Legii cu privire la reabilitare nr. 1225-X11 din 08 decembrie 1992, însă, i-a fost refuzat în satisfacerea cererii pe motiv că cererea a fost depusă cu omiterea termenului de prescripție.

Menționează că din întâmplare a aflat că persoanele reabilite primesc compensații bănești pentru imobil și bunurile confiscate ilegal în perioada represiunilor politice, însă administrația publică locală a informat-o că aceste plăți se efectuează în baza Legii nr. 186-XVI din 29 iunie 2006, care a fost publicată în Monitorul Oficial, cu conținutul căruia a fost familiarizată în ziua depunerii cererii la Comisia specială privind restituirea valorii bunurilor confiscate.

Solicită anularea hotărârii Comisiei speciale pe problemele represărilor din cadrul Consiliului raional Ungheni, prin care a fost respinsă cererea sa cu privire la restituirea valorii bunurilor confiscate.

La data de 18 iulie 2014, Cuznețova Anna a depus cerere de concretizare a cerințelor acțiunii, solicitând repunerea în termen a cererii de chemare în judecată și anularea hotărârii Comisiei speciale pe problemele represărilor din cadrul Consiliului raional Ungheni prin care a fost respinsă cererea sa cu privire la restituirea bunurilor confiscate sau valorii acestora.

În motivarea cererii de concretizare a cerințelor a indicat că la data de 07 februarie 2014, s-a adresat cu cererea nr.C-13 către autoritățile administrației publice locale Ungheni, Comisia specializată pe chestiunile represărilor, solicitând restituirea bunurilor mobile și imobile, care au fost confiscate ilegal în perioada represiunilor politice pe teritoriul Republicii Moldova.

Menționează că în anul 1941, i-au fost confiscate bunurile, și împreună cu mama sa, au fost deportați în Siberia, după care, au fost reabilitate fapt ce se confirmă prin certificatul nr. 13-259/91 din 18 februarie 1991.

Susține că în anul 1992, s-a adresat către Executivul mun. Bălți, solicitând restituirea Feodorei Dobînda bunurile confiscate din satul Sculeni, mun. Bălți, iar prin răspunsul nr.D-215/23 din 28 februarie 1992, a fost informată că bunurile confiscate vor fi restituite după promulgarea Legii cu privire la modul de restituire a valorii bunurilor confiscate, despre care, va fi informată suplimentar, fapt care nu a fost realizat de ultimii.

Indică că este pensionară, iar pensia stabilită nu-i ajunge pentru alimentație și medicamente, cu atât mai mult pentru procurarea cărorva ziare și reviste, prin urmare, a fost în imposibilitate să se informeze la timp și în măsură deplină cu privire la viața socială din Republica Moldova.

Relatează că din întâmplare a aflat că persoanele care au fost represate, deja primesc compensații bănești pentru bunurile mobile și imobile, care le-au aparținut cu drept de proprietate și care au fost confiscate.

La fel, indică că Consiliul Raional Ungheni, prin scrisoarea nr.C-13/22 din 17 februarie 2014, a refuzat să satisfacă solicitările privind despăgubirea sa, ca persoană represată și reabilitată pe motivul că a omis termenul de prescripție de adresare cu cerere în acest sens, prin urmare, consideră că răspunsul recepționat este superficial, birocratic și care îi încalcă drepturile și interesele sale legitime.

Insistă asupra repunerii în termen conform prevederilor art. 116 CPC a cererii către Comisia specială pe problemele represărilor din cadrul Consiliului Raional Ungheni, privind restituirea bunurilor sale, sau recuperarea valorii acestora, din motivul imposibilității efectuării anterioare a actului dat din cauza unei vârste înaintate, circumstanțelor precare de viață, cât și a unei boli severe.

Afirmă că din momentul întoarcerii din Siberia și până în prezent, ca succesor nu a primit nici o compensație bănească pentru bunurile confiscate și nici nu i-a fost restituită casa părintească din satul Sculeni mun. Bălți, cu atât mai mult că de acest imobil s-au folosit alte persoane, iar în prezent în aceasta nu locuiește nimeni, cât și nu este înregistrat dreptul de proprietate a nimănui asupra acestui bun, fapt confirmat prin scrisoarea Primăriei Sculeni nr.465/2 din 12 iunie 2014.

Prin hotărârea Judecătoriei Ungheni din 29 ianuarie 2015, acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 02 aprilie 2015, a fost respins apelul declarat de către Cuznețova Anna și menținută hotărârea primei instanțe.

În motivarea deciziei, instanța a invocat prevederile art. 12 și art. II al Legii nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice,

cu modificările operate de Legea nr. 186-XVI din 29 iunie 2006, care reglementează restituirea bunurilor, recuperarea valorii acestora prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice și care indică că cetățenii Republicii Moldova supuși represiunilor politice și ulterior reabilitați, în privința cărora, la data intrării în vigoare a prezentei legi, a expirat termenul de prescripție pentru depunerea cererii de restituire a bunurilor de care au fost deposedați, se pot adresa comisiilor speciale cu cererile respective în termen de un an de la data intrării în vigoare a prezentei legi. Sub incidența prezentei legi nu cad persoanele supuse represiunilor politice și ulterior reabilite care au fost despăgubite pînă la intrarea în vigoare a prezentei legi.

Cu referire la normele citate și în coraport cu materialele pricinii, instanța a reținut temeinicia concluziilor primei instanțe cu privire la respingerea cererii Annei Cuznețova de repunere în termen, din motivul expirării termenului de prescripție stabilite expres prin legea nr. 186-XVI în baza căreia, ultima a avut dreptul de a se adresa cu cerere în termen de un an de la data intrării legii menționate în vigoare.

La 29 mai 2015, Cuznețova Anna a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o ilegală, neîntemeiată și emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural și aplicare unei legi care nu trebuia să fie aplicată și aprecierea arbitrară a probelor.

Invocă că instanța de apel la emiterea deciziei nu a reținut probele sale anexate la materialele pricinii, ci a concluzionat bazându-se pe afirmațiile intimatului, ceea ce generează o abordare unilaterală, neobiectivă și părtinitoare.

Menționează că în anul 1941, i-au fost confiscate bunurile, și împreună cu mama sa au fost deportate în Siberia, după care, au fost reabilite prin certificatul de reabilitare nr. 13-259/91 din 18 februarie 1991. Susține că în anul 1992, s-a adresat către Executivul mun. Bălți, solicitând restituirea Fedore Dobînda, a bunurilor confiscate din satul Sculeni, mun. Bălți, iar prin răspunsul nr.D-215/23 din 28 februarie 1992, a fost informată că bunurile confiscate vor fi restituite după promulgarea Legii cu privire la modul de restituire a valorii bunurilor confiscate, despre care va fi informată suplimentar, fapt care nu s-a produs.

La fel, indică că din momentul reabilitării și până în prezent, fiind succesoare în drepturi a bunurilor confiscate nu a primit nici o compensație bănească în acest sens și nici nu i-a fost restituită casa părintească din satul Sculeni mun. Bălți, cu atât mai mult că de acest imobil au beneficiat alte persoane, iar în prezent în aceasta nu locuiește nimeni, cât și nu este înregistrat dreptul de proprietate a nimănui asupra acestui bun, fapt confirmat prin scrisoarea Primăriei Sculeni nr.465/2 din 12 iunie 2014, considerînd, astfel că i s-a creat obstacole nejustificate în dispunerea și folosirea bunurilor sale, fapt care este inadmisibil din punct de vedere al legalității.

Examinînd temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Cuznețova Anna este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau

aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Cuznețova Anna nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către Cuznețova Anna asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Cuznețova Anna ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Recursul declarat de către Cuznețova Anna se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Maria Ghervas

Dumitru Mardari